

อาจารย์ มก. ซีไทยขาดแคลนนักวิชาการเกษตรถึงขั้นวิกฤต

เป็นเวลาเกือบยี่สิบปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ พ.ศ.2533 ที่ประเทศไทยมุ่งเน้นพัฒนาคนเพื่อสนองภาคอุตสาหกรรม โดยให้ทุนส่งคนไปเรียนระดับปริญญาเอกยังต่างประเทศจำนวนถึง 5,784 ทุน โดยเน้นสาขาวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่น ๆ แต่ละเลยด้านวิทยาศาสตร์เกษตร นอกจากนั้นเมื่อทุนการศึกษาต่อมีน้อยประกอบกับการจำกัดตำแหน่งราชการและการพัฒนาทางด้านการเกษตร ทำให้นักเรียนที่เรียนดีเข้าศึกษาต่อทางด้านเกษตรน้อยลง ทำให้นักวิชาการด้านเกษตรที่มีคุณภาพขาดแคลนอย่างมาก หากไม่รีบเปลี่ยนแปลงแก้ไขในระยะยาวทั้งรากหญ้าและรากแก้วจะเล็กลงไปทำให้ประเทศซึ่งเป็นเหมือนส่วนลำต้นก็จะอยู่ไม่ได้

รองศาสตราจารย์ ดร.วิจารณ์ วิชชุกิจ คณบดีคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวเรื่องวิกฤตขาดแคลนนักวิชาการเกษตร ในงานแถลงข่าว “โอกาสและศักยภาพของเทคโนโลยีชีวภาพไทย” เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2551 ที่คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่า ในอดีตช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2539-2540 มีผลกระทบต่อสังคมไทยไม่รุนแรง เพราะแรงงานภาคอุตสาหกรรมและบริการในเมืองสามารถกลับสู่ภาคเกษตรกรรมรองรับบุคคลที่ว่างงาน และเมื่อเกิดวิกฤตการณ์อาหารโลกในปัจจุบัน ประเทศไทยยังสามารถส่งสินค้าอาหารออกเลี้ยงชาวโลกได้ตามปกติ แสดงถึงศักยภาพด้านการเกษตรของประเทศไทย แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือการวางแผนพัฒนากำลังคนของประเทศไทยในอดีตกลับละเลยพัฒนาบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์เกษตร เห็นได้จากทุนการศึกษาต่างประเทศของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผ่านมาไปสามระยะแล้ว มีการส่งคนไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท - เอก ตั้งแต่ปี 2533 จนถึงปัจจุบัน รวม 3,388 ทุน ซึ่งมีเฉพาะสาขาโลหะและวัสดุ พลังงาน อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน บริหารเทคโนโลยี และ นาโนเทคโนโลยี

นอกจากนั้นทุนการศึกษาต่อปริญญาเอกของทบวงมหาวิทยาลัยในอดีตจะเร่งเฉพาะสาขาที่จะสนองภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยเน้นสาขาขาดแคลน 16 สาขา โดยไม่รวมสาขาวิทยาศาสตร์เกษตร ซึ่งตั้งแต่ปี 2533 ได้ส่งคนไปเรียนปริญญาเอกถึง 2,396 คน แบ่งเป็นสาขาต่าง ๆ ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ 591 ทุน วิทยาศาสตร์ 553 ทุน ภาษา 249 ทุน แพทย์ 190 ทุน คณิตศาสตร์ 151 ทุน พยาบาล 132 ทุน เกษษ 128 ทุน สถาปัตยกรรม 122 ทุน คอมพิวเตอร์ 121 ทุน ทันตแพทย์ 98 ทุน วิทยาศาสตร์อาหาร 85 ทุน บริหารธุรกิจ 80 และ สาขาเกษตรมีเพียง 52 ทุนเท่านั้น

ในปัจจุบันนิสิต นักศึกษาที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์เกษตรมักจะเป็นนักเรียนที่มีความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์เกษตรน้อยซึ่งอาจเป็นสาเหตุจากภาวการณ์หางานทำ ข้อเสนอแนะคือ หน่วยงาน

ด้านการเกษตรและทรัพยากรป่าไม้ที่มีสถานีวิจัยและศูนย์อยู่ทั่วประเทศหรือองค์กรส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดนโยบายพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานเหล่านั้น และควรจะคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีในจังหวัดรอบ ๆ สถานีและศูนย์เหล่านั้น และให้การสนับสนุนทุนการศึกษาให้เข้าเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์เกษตร เมื่อสำเร็จการศึกษาจะมีตำแหน่งราชการรองรับเป็นแรงจูงใจในระยะยาว ซึ่งคนกลุ่มนี้จะเป็นกำลังประคับประคองและผลักดันต้นไม้ประเทศไทยให้เติบโตใหญ่ นอกจากนั้นต้องมีการสนับสนุนทุนเรียนต่อระดับปริญญาโท - เอกต่างประเทศด้วย คณาจารย์ที่จบปริญญาเอกที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์เกษตรที่กำลังจะเกษียณ ซึ่งที่ผ่านมาคณาจารย์เหล่านี้ได้รับทุนจากต่างประเทศเป็นหลัก ถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยควรต้องกลับมาพัฒนาบุคลากรของตนเองเพื่อสร้างนักวิชาการด้านเกษตรให้มีศักยภาพในการวิจัยและพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยต่อไป